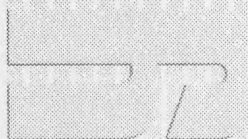

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

VIVERE!
VINCERE!
CREARE!

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Методичні рекомендації
для організації самостійної роботи
студентів Інституту заочного
та дистанційного навчання
спеціальності 7.040100 «Психологія»

Київ 2009

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

УДК 681.1
ББК 16.01
3 14

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Методичні рекомендації
для організації самостійної роботи студентів
Інституту заочного та дистанційного навчання
спеціальності 7.040100 «Психологія»

Київ

Видавництво Національного авіаційного університету

«НАУ-друк»

2009

УДК 159.9 (076.5)

ББК Ю930р

З 14

Укладач *О.М. Назарук*

Рецензенти: *О.В. Алпатова, І.С. Гчан, А.М. Кокарева*

Затверджено методично-редакційною радою Національного авіаційного університету (протокол № 1/08 від 11.12.2008 р.).

З 14

Загальна психологія : методичні рекомендації для організації самостійної роботи / уклад. О.М. Назарук. — К. : Видавництво Національного авіаційного університету «НАУ-друк», 2009. — 36 с.

Методичні рекомендації містять тематичний план дисципліни «Загальна психологія», методичні поради студентам щодо їх самостійної підготовки, перелік запитань для самостійного опрацювання тем, вимоги до написання контрольних робіт, список рекомендованої літератури.

Для студентів Інституту заочного та дистанційного навчання спеціальності 7.040100 «Психологія».

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Загальна психологія» викладається у студентів заочної та дистанційної форм навчання протягом 1-го, 2-го та 3-го курсів, і дисципліна розрахована на п'ять семестрів. Наприкінці кожного семестру студенти складають екзамени. Робочим навчальним планом дисципліни «Загальна психологія» заплановано виконання контрольних робіт та курсової роботи. Курсова робота студентами виконується у III семестрі, контрольні роботи заплановані у II, IV, V семестрах.

Мета навчальної дисципліни «Загальна психологія» полягає у розкритті основних методологічних засад психологічної науки; ознайомленні з особливостями психічної діяльності людини; висвітленні теорій особистості та особливостей міжособистісної взаємодії індивідів у соціальному оточенні.

Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальної дисципліни.

В результаті вивчення даної дисципліни студент повинен *знати*:

- основні теоретико-методологічні проблеми загальної психології;
- виникнення та розвиток психіки у людини та у тварини;
- погляди на природу психічного протягом століть;
- загальнонаукові теоретичні та емпіричні методи дослідження;
- основні наукові підходи дослідження психічних пізнавальних процесів, особливостей емоційно-вольової та мотиваційної сфер;
- відмінності у поглядах на теорію особистості у вітчизняних та зарубіжних концепціях;
- значення спілкування особистості у міжособистісних відносинах з іншими у соціальному середовищі.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен уміти:

- володіти категоріальним апаратом психологічної науки;
- розрізняти прояви психічних пізнавальних, емоційних та вольових процесів, враховувати їх вплив на діяльність;
- використовувати на практиці знання про структуру особистості;
- вибудовувати програму психологічного дослідження;
- розробляти експериментальне дослідження з використанням психологічних методів, застосовувати ці методи на практиці, інтерпретувати отримані дані та робити з них висновки.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для засвоєння навчального матеріалу з дисципліни «Загальна психологія» наводяться теми з даного курсу, рекомендації та запитання з розкриття змісту тем, рекомендується література.

Дисципліна «Загальна психологія» структурно складається з п'яти розділів.

На 1-му курсі у I семестрі розглядається розділ I «Методологічні основи загальної психології», до якого входять такі теми:

Тема 1. Психологія як наука.

Тема 2. Місце психології в системі наук.

Тема 3. Галузі психології.

Тема 4. Психологія та науки про людину.

Тема 5. Психологічні напрямки та школи.

Тема 6. Систематика основних понять психологічної науки.

Тема 7. Загальнонаукові методи психології.

Тема 8. Психологічні методи дослідження.

На 1-му курсі у II семестрі розглядається розділ II «Історичний розвиток психіки та свідомості», до якого входять такі теми:

Тема 1. Історичний екскурс становлення предмета психології від донаукового періоду до античності.

Тема 2. Історичний екскурс становлення предмета психології з античності до нашого часу.

Тема 3. Виникнення і розвиток психіки людини.

Тема 4. Розвиток поглядів на природу психічного.

Тема 5. Свідомість та самосвідомість.

Тема 6. Несвідоме та інтуїція з наукової точки зору.

Тема 7. Вікові особливості розвитку та становлення людини.

Тема 8. Основні етапи розвитку психіки тварин.

На 2-му курсі у III семестрі розглядається розділ III «Психічні процеси», до якого входять такі теми:

Тема 1. Загальна характеристика пізнавальних процесів.

Тема 2. Відчуття та сприйняття.

Тема 3. Увага.

Тема 4. Пам'ять.

Тема 5. Мислення та мова.

Тема 6. Уява.

Тема 7. Емоції та почуття.

Тема 8. Психічні стани та їх вплив на життєдіяльність людини.

На 2-му курсі у IV семестрі розглядається розділ IV «Психічні властивості особистості», до якого входять такі теми:

Тема 1. Психологія особистості.

Тема 2. Здібності.

Тема 3. Темперамент.

Тема 4. Характер.

Тема 5. Воля та вольові дії.

Тема 6. Мотивація та потреби.

Тема 7. Поведінка та діяльність.

На 3-му курсі у V семестрі розглядається розділ V «Особливості міжособистісних стосунків індивіда у соціальному середовищі», до якого входять такі теми:

Тема 1. Спілкування.

Тема 2. Колектив та мала група.

Тема 3. Особистість у групі.

Тема 4. Міжособистісні стосунки.

Тема 5. Соціалізація особистості.

Розділ I. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Психологія як наука

Розглядаючи дану тему, важливо розкрити визначення психології як науки, ознайомитись з предметом та завданнями психології; встановити значення діагностичних, психокорекційних та науково-дослідних завдань психології для розвитку науки; з'ясувати міждисциплінарні зв'язки загальної психології з іншими галузями знань; проаналізувати значення психологічних знань для навчання та виховання особистості.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Чи являються психічні явища предметом психології?
2. У чому відмінність між психікою та свідомістю?
3. У чому полягає функціональний бік психіки людини?
4. Які виділяють три головні механізми психіки людини?

5. Чому загальну психологію називають однією з наук про людину?
6. У чому полягають діагностичні завдання загальної психології?
7. У чому полягають психокорекційні завдання загальної психології?
8. У чому полягають науково-дослідні завдання?
9. Наскільки важливо для загальної психології мати міждисциплінарні зв'язки з іншими галузями знань?
10. Наскільки важливо застосовувати психологічні знання при вихованні та навчанні дітей?

Література: [1; 22; 29].

Тема 2. Місце психології в системі наук

При розгляді даної теми необхідно звернути увагу на джерела психологічних знань, серед яких виокремлюють наукову психологію, життєву психологію, народну психологію, релігійну психологію. Обґрунтувати значення парапсихологічних знань для людини та науки, проаналізувати предмет вивчення парапсихології як психологічної дисципліни. Встановити особливості зв'язку між психологією та природознавчими науками, пояснити його. Розглянути нерозривний взаємозв'язок психологічного та соматичного здоров'я та наскільки ці категорії взаємозалежні, наскільки взаємодіють між собою на рівні особистості.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Для чого людині необхідні психологічні знання?
2. Надайте характеристику джерелам психологічних знань.
3. Розкрийте зміст психологічних знань народної психології та проаналізуйте засоби, через які вони передаються.
4. У чому відмінність психологічних знань наукової психології від психологічних знань життєвої (побутової) психології?
5. У чому полягає сутність релігійної психології?
6. Чи можна враховувати психологічні знання парапсихології як наукові?
7. Які напрямки парапсихології ви знаєте і в чому їх особливості?
8. У яких сферах життя та діяльності людини психологічні знання можуть їй допомогти?
9. Чому психологія має нерозривний зв'язок з природознавчими та технічними науками?
10. Які задачі виконують психологія та педагогіка?

Література: [1; 26; 29; 30].

Тема 3. Галузі психології

Розглядаючи дану тему, необхідно переглянути класифікацію галузей психології, їх розподіл за такими напрямками: теоретичний, науково-прикладний, практичний. Проаналізувати, які саме галузі входять до зазначених напрямків і в чому полягає їх особливість. Важливо мати уявлення про предмет вивчення певної психологічної галузі та розуміти коло проблем, які вирішуються цим науковим напрямком.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Які особливості покладені в основу класифікації галузей психології?
2. Надайте характеристику загальній психології.
3. Які галузі психології відносяться до теоретичного напрямку?
4. У чому особливість галузей науково-прикладного напрямку психології?
5. Яка мета практичної психології та її напрямків?
6. Перерахуйте функції та сферу діяльності практичної психології.
7. Чи існує взаємозв'язок між теоретичними та практичними галузями психології?

Література: [13; 26; 30].

Тема 4. Психологія та науки про людину

При опрацюванні матеріалу з даної теми розглядається взаємозв'язок психології з історією психології, філософією, соціологією, педагогікою, антропологією тощо. Важливо проаналізувати значення матеріалістичних та ідеалістичних ідей філософії для становлення психології. Дослідити наукові галузі, які вважаються науками про людину.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Яким чином відбивалось історичне становлення людства та суспільства на психологічних знаннях?
2. Як ви розумієте сутність історичного підходу у психологічних дослідженнях?
3. Що вивчає історія психології?

4. Який існує взаємозв'язок між психологією та філософією?
5. У чому полягає боротьба матеріалістичного та ідеалістичного поглядів на природу психічного?
6. Яким чином взаємодіють психологічні та соціологічні знання?
7. У чому відмінність соціального навчіння від соціалізації?
8. На виконання яких задач спрямовані дві споріднені галузі знань – психології та педагогіки?
9. Чому важливо враховувати при дослідженні проблем навчання та виховання досягнення наук педагогіки та психології?
10. Які науки про людину ви знаєте?

Література: [1; 13; 29].

Тема 5. Психологічні напрямки та школи

При опрацюванні даної теми важливо познайомитись з вітчизняними та зарубіжними психологічними напрямками та з історією їх становлення. Познайомитись з основними постулатами біхевіоризму, гештальтпсихології, фрейдизму, когнітивної психології, генетичної психології, гуманістичної психології тощо – найбільш відомими психологічними напрямками.

Проаналізувати особливості розвитку вітчизняної психологічної думки та знати класиків вітчизняної психології (І.П. Павлова, К.Н. Корнілова, М.Я. Басова, С.Л. Рубінштейна, Л.С. Виготського, Б.Г. Ананьєва, Г.С. Костюка та інших). Використовуючи сучасну психологічну періодику, надати характеристику сучасному стану та перспективам розвитку психології в нашій країні.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Яка криза у психології сприяла появі різних напрямків та психологічних шкіл?
2. Яка основна ідея знаходиться у біхевіористичному напрямку та кого можна назвати засновниками цього напрямку?
3. На чому базується гештальтпсихологічний напрямок?
4. Які основні поняття психоаналітичного напрямку ви знаєте?
5. З якою сферою особистості працює когнітивний напрямок?
6. Які стадії інтелектуального розвитку дитини запропоновані представником генетичної психології Ж. Піаже?

7. У чому особливість гуманістичного напрямку психології і хто являється ключовою фігурою цього напрямку?

8. Які вчені сприяли розвитку вітчизняної психологічної думки?

9. На дослідження чого були спрямовані експерименти вчених у 20-х роках ХХ століття?

10. Який внесок І.П. Павлова, К.Н. Корнілова, М.Я. Басова та інших вчених у розвиток та сучасні знання психології?

11. Які основні закони розвитку запропонував Л.С. Виготський у своїй культурно-історичній теорії?

12. Розкрийте досягнення та основні ідеї Л.С. Виготського, С.Л. Рубінштейна, Б.Г. Ананьєва, Г.С. Костюка.

13. Проаналізуйте сучасний стан і проблеми розвитку психології в нашій країні.

14. У чому полягають нові тенденції в розвитку психологічних знань?

15. Яких сучасних вітчизняних вчених ви знаєте?

Література: [22; 29].

Тема 6. Систематика основних понять психологічної науки

При вивченні матеріалу з даної теми головне – детально розібратись у структурі або класифікації психічних явищ, до яких відносять психічні процеси, психічні стани та психічні властивості. Важливо розібратись у значенні принципів психології для науки, які пояснюють механізми взаємодії найважливіших категорій психології – психіки, свідомості, діяльності тощо.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Які компоненти входять до структури психічних явищ?
2. Чому основними категоріями загальної психології називають психічні процеси, психічні стани та психічні властивості?
3. Які функції виконують психічні процеси?
4. На які три групи поділяються психічні процеси?
5. У чому полягає значення принципів психології?
6. Що розкриває принцип детермінізму?
7. Що конкретизує принцип єдності свідомості та діяльності?
8. Що об'єктивно виявляється у принципі розвитку психіки?
9. Як виступає психіка за системно-структурним принципом?
10. Що розкриває принцип відображення?

Література: [1; 26; 29].

Тема 7. Загальнонаукові методи психології

При роботі над цією темою необхідно розглянути методологічні засади психології як науки. Важливо знати, що до методологічного підґрунтя науки відносять принципи психології, методи та методичні прийоми, без знання яких не буде побудоване жодне психологічне дослідження. Розглянути необхідно загальнонаукові теоретичні методи.

Познайомитись з особливостями психологічного дослідження, з етапами та задачами дослідження. Важливо проаналізувати дії дослідника на кожному з етапів психологічного дослідження. Розкрити сфери застосування психологічного дослідження. Проаналізувати особливості та вимоги до проведення експериментального дослідження з різними групами досліджуваних. Розкрити моральні принципи поведінки дослідника з досліджуваними.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Яку структуру має методологія науки?
2. Який зв'язок має психологія з науковою методологією?
3. Яке призначення мають рівні методології: філософський, науковий, спеціальний та технічний?
4. Які методологічні принципи ви знаєте?
5. Які теоретичні методи відносяться до загальнонаукових методів?
6. З яких етапів складається психологічне дослідження?
7. У чому полягає робота дослідника на всіх етапах психологічного дослідження?
8. Які з загальнонаукових теоретичних методів будуть корисними для 9. Які особливості проведення психологічного дослідження з дітьми та підлітками?
10. У яких сферах життя та діяльності людини можна застосовувати психологічне дослідження?
11. Які етичні принципи поведінки з досліджуваними ви знаєте?
12. Які з принципів поведінки з досліджуваними – мінімізація ризику, принцип інформованої згоди, принцип права досліджуваного на конфіденційність, принцип повноцінного партнерства дослідника з досліджуваним – ви вважаєте важливими?

Література: [22; 26; 29; 32].

Тема 8. Психологічні методи дослідження

Розглядаючи дану тему, необхідно порівняти класифікації методів психології вітчизняних учених; познайомитись з розподілом методів за різними ознаками та особливостями застосування методів у психологічному дослідженні.

Обґрунтувати значення експерименту та спостереження та їх видів для розвитку наукових знань. Проаналізувати відмінність та особливості методів самоспостереження та інтроспекції. Дослідити види тестів та сфери їх застосування. Надати характеристику методам соціометрії та аналізу продуктів діяльності, розкрити їх особливості. Встановити різницю методів анкетування, бесіди, інтерв'ю. Розглянути види проєктивних методик. Знати вимоги до методів психології та особливості застосування тих чи інших психодіагностичних методик.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Які класифікації методів психології ви знаєте?
2. Чому і які методи відносяться до основних методів психології?
3. Які методи у психології вважаються допоміжними?
4. Які види спостереження ви знаєте?
5. Чи існує різниця між науковим та життєвим спостереженням?
6. У чому різниця методу спостереження від методу інтроспекції?
7. Яке місце займає метод експерименту у психології?
8. Які види експерименту використовують при дослідженні психічних явищ?
9. Які класифікації тестів ви знаєте?
10. Чому тести найчастіше використовують у дослідженні?
11. У яких сферах життєдіяльності людини можуть бути використані тести?
12. Яким чином встановлюються у тестах неправдиві відповіді?
13. Що дозволяє виявити соціометрія?
14. Яку інформацію про досліджуваного надає метод аналізу продуктів діяльності?
15. Які вимоги висувають при застосуванні анкет?
16. У чому відмінність стандартизованої від нестандартизованої бесіди?
17. Які висуваються умови до побудови бесіди?
18. Чому проєктивні методи дослідження радять застосовувати обережно і тільки досвідченим дослідникам?
19. Які проєктивні методи існують?
20. Які особливості досліджуваного повинен враховувати дослідник при застосуванні тих чи інших психологічних методів?

21. Які існують вимоги до методів психології?
22. Які необхідно створити умови для використання методів дослідження?

Література: [22; 26; 29; 30; 32].

Розділ II. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ПСИХІКИ ТА СВІДОМОСТІ

Тема 1. Історичний екскурс становлення предмета психології від донаукового періоду до античності

При розгляді матеріалу з цієї теми необхідно з'ясувати характер розуміння особливостей людини та природи у прадавні часи. Проаналізувати міфологічний, релігійний та життєвий рівні існування психологічних знань. Познайомитись з ідеями античних вчених – Арістотеля, Сократа, Платона, Демокріта та інших. Дослідити трансформацію знань з прадавнього до античного періоду. Проаналізувати погляди на особливості взаємозв'язку тіла та душі. Розглянути матеріалістичне розуміння душі в античний період.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. З якого періоду існування людини її почали цікавити знання про Всесвіт та про себе?
2. Як розуміли душу у давнину?
3. У чому особливість міфологічної картини світу?
4. Розкрийте психологічні знання у міфологічних та релігійних реаліях.
5. Що вміла душа, на думку людей, в період анімізму?
6. У чому полягає проблема взаємозв'язку тіла та душі у давнину?
7. Яке значення мають психологічні знання у формуванні духовної культури?
8. Що нового привніс античний період у науку, у розуміння людини та її душі?
9. Які погляди на розуміння природи людини мали відомі вчені античного періоду?
10. Розкрийте погляди на природу психічного Геракліта, Демокріта, Гіппократа, Аلكмеона, Анаксагора, Сократа, Платона, Арістотеля, Галена, Плотіна, Августина.
11. Яких науковців надала арабомовна наука і у чому їхня заслуга?

Література: [30; 35].

Тема 2. Історичний екскурс становлення предмета психології з античності до нашого часу

Для вивчення цієї теми необхідно визначити, у якому стані була психологічна наука напередодні епохи Відродження. Обґрунтувати успіхи механіки та її вплив на розвиток психології. Розкрити предмет психології в період Нового часу. Розглянути інтроспекцію як метод про вивчення внутрішнього досвіду особистості та встановити особливості його застосування. Порівняти метод інтроспекції та перші експериментальні спроби дослідження психічних явищ. Розглянути причини перетворення психології в самостійну науку. Проаналізувати внесок вітчизняних учених, зокрема відкриття центральної нервової системи, для розвитку психології як науки.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Яка трансформація психологічних знань відбувалась в епоху Відродження?
2. У чому особливість психологічної думки у період Нового часу?
3. Як розумілась людина в механістичній теорії Р. Декарта?
4. Поясніть внесок Б. Спінози у розуміння взаємодії душі та тіла.
5. Яких відомих учених – представників Нового часу ви ще знаєте?
6. Проаналізуйте природознавчі передумови зародження психології як науки на початку XIX століття.
7. У чому причина виникнення напрямків психології?
8. Чому В. Вундта вважають засновником експериментального напрямку в психології?
9. Чому на зміну методу інтроспекції прийшов експеримент?
10. Що для науки дало відкриття центральної нервової системи?
11. Що відбувалось з психологією у 20–50-х роках XX століття у вітчизняній науці?
12. Завдяки яким ученим психологія перетворилась на самостійну науку?

Література: [29; 30; 35].

Тема 3. Виникнення і розвиток психіки людини

Вивчаючи дану тему, необхідно розглянути будову мозку та особливості нервової системи; встановити значення, роль та структуру нейронів для діяльності нервової системи; розкрити закони

вищої нервової діяльності, роль збудження та гальмування; розглянути значення та особливість рефлекторної діяльності мозку; надати характеристику I та II сигнальній системі, динамічному стереотипу та його ролі в особливостях поведінки людини; проаналізувати значення умовних та безумовних рефлексів для життя людини; з'ясувати взаємозв'язок психіки та мозку.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. У чому відмінність матеріалістичних від ідеалістичних поглядів на природу психічного?
2. Як ви можете пояснити взаємозв'язок психіки та мозку?
3. Які структури входять до локалізаційної організації мозку?
4. У чому особливість функціональної організації людського мозку?
5. Надайте характеристику головному та спинному мозку.
6. Які відділи включає периферична нервова система?
7. За які функції відповідає соматична нервова система?
8. За які функції відповідає автономна (вегетативна) нервова система?
9. Як взаємодіють симпатичний та парасимпатичний відділи нервової системи?
10. У чому полягає особливість асиметрії мозку?
11. Який компонент відділяє рефлекторну дугу дугоподібної структури від кільцеподібної структури?
12. Як утворюється умовний рефлекс?
13. Як співвідносяться процеси збудження й гальмування в корі великих півкуль?
14. Які види гальмування ви знаєте?
15. Охарактеризуйте діяльність I та II сигнальної системи.
16. Що таке динамічний стереотип і у чому його значення?

Література: [9; 22; 25; 29].

Тема 4. Розвиток поглядів на природу психічного

При опрацюванні матеріалу з цієї теми важливо розглянути вищі психічні функції та основні джерела їх розвитку у людини. Обґрунтувати важливість винаходу та виготовлення знарядь праці, продуктивний та творчий характер діяльності, створення предметів матеріальної та духовної культури, використання мови та інших знакових систем як засобів спілкування для розвитку психічної ді-

яльності людини. Ознайомитись з особливостями формування психічних функцій у людини в різні вікові періоди.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Розкажіть про культурно-історичну концепцію Л.С. Виготського та його погляди на виникнення вищих психічних функцій людини.
2. Які основні джерела та умови розвитку вищих психічних функцій ви знаєте?
3. Яка роль відводиться знаковим системам, предметам матеріальної та духовної культури у розвитку вищих психічних функцій?
4. Розкрийте значення мови та її вплив на формування пізнавальних процесів.
5. Чи можна вважати спілкування чинником розвитку вищих психічних функцій?
6. Чи можна вважати діяльність чинником розвитку вищих психічних функцій?
7. Яку роль виконують елементарні та вищі психічні функції?

Література: [11; 26; 29].

Тема 5. Свідомість та самосвідомість

При роботі над даною темою необхідно розкрити поняття свідомості, самосвідомості та підсвідомості. Розглянути взаємодію свідомості та психіки. Проаналізувати умови виникнення свідомості. Розкрити особливості розвитку свідомості людини протягом життя.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Чи можна розглядати свідомість як форму відображення людиною дійсності?
2. Назвіть основні ознаки свідомості.
3. Надайте психологічну характеристику свідомості людини.
4. Які умови сприяли виникненню свідомості?
5. Який існує взаємозв'язок між свідомістю та підсвідомістю?
6. Чи існує вікова динаміка психіки людини?
7. Розкрийте особливості формування психічних функцій у різні вікові періоди.

Література: [26; 29; 33].

Тема 6. Несвідоме та інтуїція з наукової точки зору

При роботі над матеріалом з даної теми важливо розглянути взаємодію свідомого та несвідомого рівнів. Проаналізувати складові та значення несвідомого для людини. Дослідити прояви несвідомого в психічних процесах, станах та у поведінці людини. Розглянути феномен інтуїції як своєрідний різновид сприйняття та переробки реальності.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Розкрийте взаємозв'язок свідомого та несвідомого рівнів психіки.
2. Який вчений уперше ввів поняття несвідомого в систему психологічних знань? Розкрийте поняття несвідомого.
3. Чи може несвідоме проявляться у психічних процесах та станах людини?
4. Чи потрібна несвідома складова у структурі особистості?
5. Чому сновидіння вважають сферою прояву несвідомого?
6. Які види несвідомих явищ ви знаєте?
7. Чи можна вважати інтуїцію ще однією формою відображення реальності?

Література: [4; 26; 29].

Тема 7. Вікові особливості розвитку та становлення людини

У межах цієї теми можна проаналізувати розвиток свідомості та самосвідомості людини протягом життя. Розкрити особливості, що покладені у періодизацію життя людини різними вченими. Розглянути провідні види діяльності та їх вплив на формування людини. Познайомитись з теорією життєвого шляху особистості у вітчизняній психології.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Розкрийте взаємозв'язок свідомості та самосвідомості.
2. Які види періодизацій розвитку та життя людини ви знаєте?
3. У чому відмінність вітчизняної вікової періодизації від інших?
4. Що таке провідні види діяльності?
5. Як ви розумієте призначення рухомих сил для розвитку людини?

6. Які вчені досліджували у вітчизняній та зарубіжній психології життєвий шлях особистості?

7. Які складові життєвого шляху ви знаєте?

Література: [13; 22; 29].

Тема 8. Основні етапи розвитку психіки тварин

Для розуміння даної теми потрібно розглянути розвиток нервової системи та форм поведінки тварин. З'ясувати відмінності нервової системи на різних рівнях її еволюційного розвитку у тварин та людей. Надати характеристику інстинктам, навичкам та інтелектуальним діям тварин. Окреслити відмінності розвитку психіки тварин та людини.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Які стадії та рівні розвитку психіки та поведінки тварин ви знаєте?
2. Надайте характеристику нижчим формам поведінки та психіки тварин.
3. У чому полягає відмінність дифузної нервової системи від гангліозної нервової системи у тварин?
4. Що відбувається в еволюційному плані з нервовою системою тварин на стадії перцептивної психіки?
5. Як можна дослідити у тварин прояви інтелектуальної поведінки?
6. Чи відрізняється уміння сприймати сигнали ззовні у тварин та у людини?
7. Яке значення мають інстинкти для існування тварин?
8. Чи є відмінність прояву навички від інтелектуальної поведінки тварин?
9. Назвіть головні ознаки відмінності психіки людини та тварин.

Література: [9; 21; 22; 29].

Розділ III. ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ

Тема 1. Загальна характеристика пізнавальних процесів

Розглядаючи дану тему, важливо ознайомитись з характеристикою психічних процесів як внутрішніх компонентів діяльності. Проаналізувати залежність розвитку психічних процесів людини від її діяльності. Встановити взаємовплив діяльності та психічних

процесів людини. Надати характеристику взаємозв'язку діяльності та інтелектуальних процесів. Розглянути динамічні характеристики пізнавальних процесів.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Яке значення мають психічні процеси для життя та діяльності людини?
2. Чи існує взаємозв'язок розвитку психічних процесів людини від її діяльності?
3. У чому суть динамічного характеру пізнавальних процесів?
4. Як розглядаються психічні процеси з точки зору кібернетики?
5. У чому полягає сутність теорії сигналів та її зв'язок з психічними процесами?
6. Розкрийте інформаційну структуру нервових процесів та психічних образів.

Література: [8; 19; 22; 29].

Тема 2. Відчуття та сприйняття

При роботі над даною темою необхідно розглянути елементарні психічні процеси – відчуття та сприйняття, навести їхнє визначення. Розглянути види відчуттів, пороги чутливості. Проаналізувати значення відчуттів у житті людини. Встановити відмінність та особливість відчуттів та сприйняття. Розглянути основні властивості сприйняття. Надати характеристику спостереженню як цілеспрямованому сприйняттю.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Які основні характеристики відчуття як психічного процесу?
2. Що є фізіологічним механізмом відчуттів?
3. Яке значення має аналізатор для утворення відчуттів?
4. У чому полягає рефлекторний характер відчуттів?
5. Які концепції та теорії відчуттів ви знаєте?
6. Які класифікації відчуттів ви знаєте?
7. Що таке модальність відчуттів?
8. Надайте характеристику основним видам відчуттів.
9. Розкажіть про основні властивості відчуттів.
10. Що ви знаєте про абсолютний та відносний пороги відчуттів?

11. У чому відмінність відчуттів від сприйняття?
12. Розкрийте взаємозв'язок відчуттів та сприйняття.
13. Які фізіологічні основи сприйняття?
14. У чому рефлекторна особливість сприйняття?
15. Надайте характеристику основним властивостям сприйняття.
16. Які види сприйняття ви знаєте?
17. У чому проявляються індивідуальні відмінності сприйняття?

Література: [19; 22; 25].

Тема 3. Увага

При опрацюванні даної теми необхідно розглянути поняття «увага» та надати характеристику цьому психічному процесу. Проаналізувати види, основні властивості та функції уваги. З'ясувати особливості психологічних теорій уваги.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Що таке увага як психічне явище?
2. Які фізіологічні механізми уваги?
3. Які теорії та концепції феномену уваги ви знаєте?
4. Які види уваги існують?
5. У чому особливість мимовільної та довільної уваги?
6. Назвіть основні властивості уваги та розкрийте їхню сутність.
7. Які методи вивчення уваги ви знаєте?
8. Розкрийте особливості розвитку уваги у дитини.

Література: [12; 28; 29].

Тема 4. Пам'ять

При вивченні цієї теми важливо розглянути поняття «пам'ять» та надати характеристику видам пам'яті. Проаналізувати форми та процеси пам'яті. Встановити особливості, які розкривають теорії та закони пам'яті. Проаналізувати формування і розвиток пам'яті протягом життя.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. У чому особливість пам'яті як пізнавального психічного процесу?
2. Які теорії пам'яті ви знаєте?
3. Розкрийте погляди Арістотеля на проблему асоціацій.

4. Які види пам'яті виокремлюють у науці?
5. Які основні види запам'ятовування ви знаєте?
6. У чому особливість та відмінність процесів пам'яті – відтворення та впізнання?
7. Який вплив мають мимовільні та довільні психологічні стани на процеси пам'яті?
8. Які способи та методи можна застосовувати для затримання забування?
9. Які основні порушення пам'яті ви знаєте?
10. У чому проявляються індивідуальні особливості пам'яті?

Література: [22; 29; 30].

Тема 5. Мислення та мова

Робота над матеріалом з даної теми повинна бути спрямована на встановлення визначення поняття «мислення», на з'ясування видів мислення, операцій та форм мислення. Важливо дослідити теорії мислення в психології. Проаналізувати засоби активізації мислення та підходи до його розвитку. Розкрити взаємозв'язок мислення та мови. Розглянути види та функції мови. З'ясувати індивідуальні особливості мислення та мовлення.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Надайте основні характеристики мисленню та мовленню.
2. У чому полягає взаємозв'язок мислення та мовлення?
3. Розкрийте фізіологічні основи мислення.
4. Які види мислення ви знаєте?
5. Які мисленнєві операції ви знаєте?
6. Які основні форми мислення виокремлюють?
7. Що ви знаєте про проблему креативності мислення?
8. Охарактеризуйте основні етапи формування та розвитку мислення.
9. Чи існує вікова динаміка розвитку мислення протягом життя людини?
10. Які функції виконує мовлення?
11. Що ви знаєте про фізіологічні основи мовлення?
12. Які порушення мовлення ви знаєте?
13. Які основні види мовлення ви знаєте?
14. Яка роль внутрішнього мовлення у регуляції поведінки людини?
15. Розкрийте основні закономірності розвитку мовлення у дитини.

Література: [22; 26; 30].

Тема 6. Уява

Працюючи над даною темою, необхідно розкрити сутність уяви як психічного процесу; надати характеристику видам уяви; проаналізувати значення уяви в житті людини; встановити зв'язок між уявою та творчістю.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Яке значення має уява як психічний процес для життєдіяльності людини?
2. Яку роль виконує уява у регуляції організму людини?
3. Які фізіологічні механізми уявлення?
4. Які види уявлення ви знаєте?
5. Яке місце займають мрії у житті людини?
6. Які механізми формування уявних образів ви знаєте?
7. Які основні закономірності аглютинації ви знаєте?
8. Чи може уява допомогти при вирішенні творчих задач?
9. Розкажіть про індивідуальні особливості уяви.

Література: [10; 22; 29; 30].

Тема 7. Емоції та почуття

Працюючи над даною темою, необхідно надати характеристику емоційній сфері особистості; розглянути почуття, їх види та функції; розкрити взаємозв'язок почуттів та емоцій; проаналізувати особливості управління емоціями.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. У чому відмінність емоцій від почуттів?
2. Надайте основні характеристики емоціям.
3. Які основні види емоцій ви знаєте?
4. Надайте характеристику вищим почуттям.
5. Які теорії емоцій ви знаєте?
6. Що ви знаєте про фізіологічні основи емоцій та ролі II сигнальної системи у формуванні емоцій?
7. Назвіть чинники, які обумовлюють формування позитивних та негативних емоцій.
8. Чи мають місце емоції у регуляції поведінки?
9. Які основні функції виконують емоції?

10. У чому полягає амбівалентність емоцій?

11. Які особливості прояву емоцій у ранньому дитячому віці?

Література: [15; 26; 31; 32].

Тема 8. Психічні стани та їх вплив на життєдіяльність людини

Працюючи над даною темою, необхідно надати визначення поняття «психічний стан». Розглянути психічні стани як особливі характеристики психічної діяльності людини за певний період часу. Встановити особливості саморегуляції психічних станів.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Розкрийте поняття «психічний стан».
2. Яку класифікацію психічних станів ви знаєте?
3. У чому полягає особистісний принцип регуляції станів?
4. Які критерії оцінки функціонального стану ви знаєте?
5. Яке значення для людини мають такі види функціональних станів, як релаксація, сон, втома, стрес?
6. Як виникають інформаційний та емоційний стреси у людини?
7. Як ви розумієте суб'єктивний та об'єктивний бік функціонального стану?
8. Розкрийте поняття «психофізіологічний стан» у концепції Є.П. Ільїна.

Література: [8; 13; 17; 22; 24; 27; 28].

Розділ IV. ПСИХІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Тема 1. Психологія особистості

При розгляді даної теми потрібно розкрити поняття «особистість», «індивід», «індивідуальність». Надати характеристику структури особистості. Проаналізувати значення досвіду особистості та форм його усвідомлення для людини. Розглянути основні види спрямованості та їх вплив на життєдіяльність особистості. Науково обґрунтувати основні положення теорій особистості вітчизняних та зарубіжних учених.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Як ви розумієте, що таке особистість?
2. Зробіть порівняльний аналіз понять «індивід», «суб'єкт діяльності», «особистість», «людина».
3. Що входить до структури особистості?
4. Які компоненти містить структура особистості К.К. Платонова?
5. Як розглядається особистість у працях Б.Г. Ананьєва?
6. У чому полягає концепція розвитку особистості Е. Еріксона?
7. Що ви знаєте про проблему дослідження стійкості особистісних властивостей людини?
8. Які теорії особистості ви ще знаєте?
9. Надайте характеристику основним формам спрямованості особистості – потягам, бажанням, прагненням, інтересам, ідеалам, переконанням.
10. Біологічні або соціальні чинники домінують у розвитку людини як особистості?

Література: [1; 3; 5; 7; 32].

Тема 2. Здібності

Для вивчення цієї теми потрібно розкрити поняття «здібність», дослідити вплив здібностей на діяльність. Проаналізувати передумови розвитку здібностей. Розкрити рівні та види здібностей.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Що вам відомо про здібності людини?
2. Яким чином пов'язані здібності з успішністю людини у діяльності?
3. Які класифікації здібностей ви знаєте?
4. Які існують рівні розвитку здібностей?
5. У чому полягає відмінність таланту від геніальності?
6. Спадкові чи соціально обумовлені якості мають більше значення при формуванні здібностей?
7. Порівняйте спеціальні та загальні здібності.
8. Які основні етапи розвитку здібностей виокремлюють?
9. Які теорії та концепції здібностей ви знаєте?

Література: [3; 35; 40; 46; 52].

Тема 3. Темперамент

При роботі над цією темою необхідно надати характеристику темпераменту, його властивостям та типам. Проаналізувати прояв властивостей нервової системи в темпераменті. З'ясувати роль темпераменту в навчальній та трудовій діяльності.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Надайте характеристику темпераменту як властивості особистості.
2. У чому відмінність між основними типами темпераменту?
3. У чому полягає сутність вчення Гіппократа про темперамент?
4. Що ви знаєте про типологію темпераменту за Е. Кречмером та У. Шелдоном?
5. Яку ідею запропонував І.П. Павлов щодо розуміння темпераменту?
6. Які основні характеристики та властивості темпераменту за Б.М. Тепловим ви знаєте?
7. Що є фізіологічною основою темпераменту?
8. Наскільки важлива роль темпераменту у навчальній та трудовій діяльності людини?

Література: [22; 23; 25; 29].

Тема 4. Характер

Для вивчення даної теми потрібно розглянути місце характеру в структурі індивідуальності. Порівняти характер та темперамент. Розглянути типи, структуру характеру, основні риси характеру для успішної діяльності.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Розкрийте сутність поняття «характер».
2. У чому проявляються особливості характеру як феномену?
3. Які закономірності формування характеру ви знаєте?
4. Що ви знаєте про класифікацію рис характеру?
5. Як характер проявляється через діяльність?
6. Які теоретичні та експериментальні підходи застосовувались для дослідження характеру?
7. Що ви знаєте про історію дослідження характеру як психологічного феномену?

8. Розкрийте концепції акцентуації характеру К. Леонгарда та А. Лічко.

9. У чому проявляється взаємозв'язок характеру та темпераменту?

10. Чи може відбуватись трансформація характеру протягом життя?

11. Які особливості формування характеру у дитячому віці ви знаєте?

Література: [22; 29; 34].

Тема 5. Воля та вольові дії

Для вивчення даної теми потрібно розглянути вольову сферу особистості. Проаналізувати вольові якості та вольову регуляцію поведінки. Розглянути теорії волі. Обґрунтувати структуру вольового акту.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Чи можна вважати волю процесом свідомого регулювання поведінкою?

2. Надайте характеристику вольовим діям.

3. У чому полягає взаємозв'язок волі та свідомості?

4. Які теорії волі ви знаєте?

5. Що є фізіологічною основою волі?

6. Що вам відомо про порушення волі?

7. Розкрийте зміст структурних компонентів вольових дій.

8. Що таке вольове зусилля та рішучість?

9. Що відноситься до вольових якостей людини?

10. Яку роль відіграє дисципліна у формуванні волі?

Література: [22; 26; 29; 32].

Тема 6. Мотивація та потреби

Для вивчення даної теми потрібно розкрити поняття «мотив» та «мотивація». Розглянути психологічні теорії мотивації. Проаналізувати типи мотивації та їх взаємозв'язок з діяльністю. Розглянути ієрархію потреб, їх вплив на життя та діяльність людини.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. У чому полягає особливість мотивації у діяльності людини?

2. Які основні характеристики мотиваційної сфери людини виокремлюють?

3. Які теорії розвитку мотивації ви знаєте?
4. Що вам відомо про теорію біологічних потреб людини?
5. Які компоненти входять до класифікації ієрархії людських потреб за А. Маслоу?
6. Які основні етапи формування мотиваційної сфери у дітей ви знаєте?
7. Яким чином мотиви та потреби можуть характеризувати людину?

Література: [16; 22; 32].

Тема 7. Поведінка та діяльність

При розгляді цієї теми потрібно розкрити сутність поняття «діяльність». Проаналізувати структуру та етапи діяльності. Розглянути види діяльності. Порівняти особливості формування та розвитку знань, умінь та навичок.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Що таке діяльність?
2. Які види людської діяльності ви знаєте?
3. Яку структуру має діяльність?
4. У чому відмінність праці від гри як видів діяльності?
5. Які види гри ви знаєте?
6. Які основні положення містить теорія діяльності?
7. Розкрийте основні характеристики дії.
8. Яке місце займають операції у структурі діяльності?
9. Розкрийте психофізіологічні функції діяльності.
10. Яке значення мають потреби та мотиви у структурі діяльності?
11. Надайте характеристику утворенню та появі знань, умінь та навичок у структурі особистості.
12. Яким чином може впливати звичка на життя та діяльність людини?

Література: [26; 29].

Розділ V. ОСОБЛИВОСТІ МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ ІНДИВІДА У СОЦІАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Тема 1. Спілкування

При розгляді цієї теми потрібно проаналізувати взаємозв'язок діяльності та спілкування. З'ясувати структуру спілкування. Розглянути види та функції спілкування. Порівняти психологічні засоби впливу в процесі спілкування – переконання, зараження, навіювання, наслідування. Проаналізувати прийоми підвищення ефективності спілкування.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Розкрийте значення спілкування для людини.
2. Яким чином пов'язані спілкування та діяльність?
3. Які функції спілкування існують?
4. У чому полягає особливість інформаційно-комунікативної функції спілкування?
5. У чому полягає особливість регуляційно-комунікативної функції спілкування?
6. У чому полягає особливість афективно-комунікативної функції спілкування?
7. Проведіть порівняльний аналіз сторін спілкування – комунікативної, інтерактивної та перцептивної.
8. Як ви розумієте комунікативні бар'єри спілкування?
9. Які особливості має невербальна комунікація?
10. Які особливості має вербальна комунікація?

Література: [20; 22].

Тема 2. Колектив та мала група

Розглядаючи дану тему, важливо розкрити особливості колективу та його структури. Проаналізувати ставлення один до одного у колективі. Розглянути критичні періоди у колективі. Порівняти велику та малу групи. Розкрити особливості соціальної позиції, ролі, статусу та внутрішньої установки людини. Обґрунтувати чинники психологічної сумісності. Розглянути функції та види керівництва та лідерства у групі.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Які основні параметри соціально-психологічного аналізу групи ви знаєте?
2. Які компоненти впливають на структуру групи?
3. Які групові процеси ви знаєте?
4. Яке місце займають групові процеси та цінності?
5. Які класифікації груп ви знаєте?
6. Розкрийте основні закономірності функціонування малих груп.
7. Чому ефективність є важливим показником виконання групою певної діяльності?
8. Чи існує відмінність між керівництвом та лідерством?
9. Які стилі керування ви знаєте?
10. Порівняйте соціальну позицію, соціальний статус, соціальну роль та внутрішню установку людини.

Література: [17; 29].

Тема 3. Особистість у групі

При опрацюванні матеріалу з даної теми необхідно проаналізувати позитивний вплив спільноти на індивіда. Розглянути роль особистості у соціальному середовищі та її вплив на нього. З'ясувати особливості сприйняття та розуміння людьми один одного. Порівняти правила оцінювання людьми інших людей. Встановити, наскільки важливе самопочуття людини у групі. Проаналізувати причини виникнення міжособистісних та ділових конфліктів у групі та з'ясувати способи їх вирішення. Розкрити поняття психологічного клімату.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Які рівні взаємозв'язку членів групи виокремлює М. Обозов?
2. Які чинники впливу індивіда на інших людей ви знаєте?
3. Чи може група виступати джерелом духовних цінностей?
4. Що таке згуртованість групи?
5. Яким чином пов'язані сумісність та спрацьованість у групі?
6. Які види конфліктів ви знаєте?
7. Розкрийте поняття психологічного клімату.

8. Наскільки впливає самооцінка, самопочуття та настрої однієї людини на психологічний клімат усього колективу?

Література: [6; 14; 32].

Тема 4. Міжособистісні стосунки

При опрацюванні матеріалу з даної теми необхідно розкрити значення спілкування в міжособистісній взаємодії. Надати характеристику соціальним групам та особливостям взаємодії в них. Розкрити, які бувають групові феномени. Розглянути поняття близьких стосунків, до яких належать дружба, любов тощо. Проаналізувати роль досвіду у виникненні адекватного та неадекватного ставлення до близьких стосунків.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Що може впливати на встановлення міжособистісних стосунків?
2. У чому полягає особливість феномену привабливості?
3. Які механізми взаємовпливу ви знаєте?
4. Чи сталими залишаються стосунки, побудовані на симпатії?
5. Розкрийте сутність закону міжособистісного уподібнення.
6. Які типи міжособистісних стосунків ви знаєте?
7. Які види любові виокремлюють у науці?
8. Які види стосунків існують у професійному та особистісному просторі людини?
9. Яка роль минулого досвіду людини в формуванні нею теперішніх стосунків?

Література: [6; 14; 26].

Тема 5. Соціалізація особистості

При роботі на даною темою потрібно розкрити значення рухомих сил формування та розвитку особистості. Надати характеристику соціалізації особистості. Проаналізувати соціальні ролі особистості. Обґрунтувати значення умов розвитку дитини для проходження нею процесу соціалізації. Розглянути особливості соціально адаптованої та дезадаптованої особистості.

Запитання та завдання для самостійної підготовки

1. Яким чином соціалізація може вплинути на розвиток особистості?
2. Наскільки важливий процес соціалізації для розвитку людини?
3. Назвіть джерела передачі соціального досвіду людині.
4. На якому віковому періоді життя людини соціалізація має велике значення?
5. Як пов'язані соціальні ролі особистості з процесом соціалізації?
6. У чому особливість соціальної адаптації та дезадаптації, які шляхи їх утворення?
7. Чи можлива корекція дезадаптивної поведінки людини?
8. Які ефекти соціалізації вам відомі?
9. Розкрийте значення соціальних атитюдів та диспозицій.
10. Яка роль відводиться самій людині при засвоєнні та трансформації соціального досвіду у свій внутрішній план?

Література: [22; 26; 32].

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Заочна форма навчання передбачає виконання таких видів самостійної роботи, як самоперевірка знань, підготовка до екзаменів, виконання контрольних робіт. Контрольна робота – це елементарне наукове дослідження, завданням якої є розкриття означеної проблеми шляхом теоретичного аналізу літературних джерел. У контрольній роботі студент висвітлює одержані знання, розкриває вміння аналізувати теоретичний та експериментальний матеріал, робить самостійні висновки.

Контрольні роботи виконуються студентами заочної форми навчання у II, IV, V семестрах. Тема контрольної роботи обирається студентом із запропонованого викладачем списку. Робота над зазначеною в темі проблемою починається із ознайомлення вказаної у списку рекомендованої літератури. Робота над літературними джерелами (навчальними посібниками, науковими працями, періодичними виданнями) дозволяє ознайомитись з рівнем розробки та нерозкритими аспектами обраної теми контрольної роботи. вико-

ристання та аналіз різної за характером психологічної літератури – теоретичної та експериментальної – дозволяє студенту розкрити зміст роботи та зробити якісні висновки.

Після знайомства із літературою з обраної теми складається приблизний план майбутньої контрольної роботи, який дозволяє окреслити важливі для розкриття змісту проблемні сторони теми.

Контрольна робота повинна відповідати наступній структурі:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ (до одної сторінки);
- перший розділ;
- другий розділ;
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки (таблиці, схеми тощо).

Важливі всі структурні компоненти контрольної роботи. Контрольна робота починається зі вступу, який повинен містити обґрунтування актуальності теми, сформульовані мету та завдання роботи, короткий огляд досягнень психологічної науки у вирішенні означеної темою проблеми (до двох сторінок).

Контрольна робота складається з розділів, які включають параграфи, де викладається основний матеріал теми. Контрольна робота, яка виконується студентами у II семестрі, має більш теоретичний характер, тому включає наступні розділи:

розділ I – теоретичний аналіз обраної теми (до семи сторінок);

розділ II – теоретичне висвітлення одного з не досліджуваних у науці аспектів проблеми (до семи сторінок).

Контрольна робота, яка виконується студентами у IV та V семестрах, може включати й експериментальне дослідження:

розділ I – теоретичний аналіз обраної теми (до семи сторінок);

розділ II – практичне вивчення обраної теми з висвітленням процедури дослідження та представленням результатів дослідження (до семи сторінок).

Після розділів важливо робити стислі висновки. Обмеженість кількості сторінок дозволяють студентам представляти опрацьований матеріал більш стисло, структуровано, послідовно. При наведенні цитат у змісті контрольної роботи обов'язково необхідно робити посилання на авторів із зазначенням у працях номерів сторінок.

Головним структурним компонентом роботи є висновки, які повинні відповідати актуальності теми, поставленим завданням та змісту всієї роботи. Загальні висновки нумеруються, вони повинні бути стислими, але відображати сутність (до двох сторінок).

Список літератури оформляється відповідно до вимог вищої школи, тобто література надається в алфавітному порядку, з наведенням усіх вихідних даних джерела (див. список літератури).

Обсяг контрольної роботи до 17–20 друкованих аркушів формату А4 (шрифт – 14, інтервал – 1,5).

Зразок оформлення титульної сторінки роботи наведений у додатку.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРИ

1. *Ананьев Б.Г.* О проблемах современного человекознания / *Б.Г. Ананьев.* – М. : Наука, 1977. – 380 с.
2. *Артемьева Т.И.* Методологический аспект проблемы способностей / *Т.И. Артемьева.* – М. : Наука, 1977. – 184 с.
3. *Асмолов А.Г.* Психология личности : Принципы общепсихологического анализа : учебн. для вузов. – М. : МГУ, 1990. – 367 с.
4. *Бассин Ф.В.* Проблема «бессознательного» / *Ф.В. Бассин.* – М. : Медицина, 1968. – 468 с.
5. *Бодалев А.А.* Психология о личности / *А.А. Бодалев.* – М. : МГУ, 1988. – 187 с.
6. *Бодалев А.А.* Восприятие и понимание человека человеком / *А.А. Бодалев.* – М. : МГУ, 1982. – 199 с.
7. *Божович Л.И.* Личность и ее формирование в детском возрасте : Психол. исследование / *Л.И. Божович.* – М. : Просвещение, 1968. – 464 с.
8. *Винер Н.* Кибернетика и общество / *Н. Винер;* пер. с англ.; под общей ред. *Э.Я. Кольмана.* – М. : Изд. иностр. лит., 1958. – 200 с.
9. *Воронин Л.Г.* Сравнительная физиология высшей нервной деятельности животных и человека: избр. труды / *Л.Г. Воронин.* – М. : МГУ, 1989. – 268 с.
10. *Выготский Л.С.* Воображение и творчество в детском возрасте / *Л.С. Выготский.* – М. : Просвещение, 1991. – 90 с.
11. *Выготский Л.С.* Развитие высших психических функций / *Л.С. Выготский.* – М. : 1960. – 500 с.
12. *Гальперин П.Я.* Экспериментальное формирование внимания / *П.Я. Гальперин, С.Л. Кабыльницкая.* – М. : 1974. – 101 с.
13. *Гиппенрейтер Б.* Введение в общую психологию : Курс лекций : учебн. пособие для вузов / *Б. Гиппенрейтер.* – М. : ЧеРо, 1996. – 336 с.
14. *Головаха Е.И.* Психология человеческого взаимопонимания / *Е.И. Головаха, Н.В. Панина.* – К. : Политиздат, 1989. – 200 с.
15. *Изард К.Э.* Психология эмоций / *К.Э. Изард.* – СПб. : Питер, 1999. – 464 с.
16. *Ильин Е.П.* Мотивация и мотивы / *Е.П. Ильин.* – СПб. : Питер, 2003. – 508 с.
17. *Кричевский Р.Л.* Психология малой группы / *Р.Л. Кричевский, Е.М. Дубровская.* – М. : 1991.

18. Левитов Н.Д. О психических состояниях человека / Н.Д. Левитов. – М. : Просвещение, 1964.
19. Линдсей П. Переработка информации у человека: Введение в психологию / П. Линдсей, Д. Норман; пер. с англ.; под ред. А.Р. Лурия. – М. : Мир, 1974. – 550 с.
20. Лисина М.И. Проблемы онтогенеза общения / М.И. Лисина. – М. : Педагогика, 1986.
21. Лурия А.Р. Эволюционное введение в психологию / А.Р. Лурия. – М. : Изд-во МГУ, 1976. – 127 с.
22. Маклаков А.Г. Общая психология / А.Г. Маклаков. – СПб. : Питер, 2006. – 583 с.
23. Мерлин В.С. Очерк теории темперамента / В.С. Мерлин. – Пермь : ПГПУ, 1973. – 292 с.
24. Наенко Н.И. Психическая напряженность / Н.И. Наенко. – М. : Изд-во МГУ, 1976.
25. Небылицын В.Д. Основные свойства нервной системы человека / В.Д. Небылицын. – М. : Просвещение, 1966. – 383 с.
26. Немов Р.С. Психология : учебн. для студ. высш. пед. учебн. заведений / Р.С. Немов, в 3-х кн. Кн. 1: Общие основы психологии. – 3-е изд. – М. : Владос, 1999. – 688 с.
27. Немчин Т.А. Состояния нервно-психического напряжения / Т.А. Немчин. – Л. : ЛГУ, 1983. – 166 с.
28. Психические состояния : Хрестоматия / Сост. Л.В. Куликов. – СПб. : Питер, 2000. – 512 с.
29. Психологія: Підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.Я. Гончарук [та ін.]. – К. : Либідь, 1999. – 558 с.
30. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л. Рубинштейн. – СПб. : Питер, 1999. – 720 с.
31. Симонов П.В. Эмоциональный мозг. Физиология. Нейроанатомия. Психология эмоций / П.В. Симонов. – М. : Наука, 1981. – 215 с.
32. Скрипченко О. Загальна психологія / О. Скрипченко, Л. Долинська. – К. : Либідь, 2005. – 464 с.
33. Соколова Е.Т. Самосознание и самооценка при аномалиях личности / Е.Т. Соколова. – М. : 1989. – 213 с.
34. Страхов И.В. Психология характера / И.В. Страхов. – Саратов : СГПИ, 1970. – 80 с.
35. Ярошевский М.Г. Психология в XX столетии: Теоретические проблемы развития психологической науки / М.Г. Ярошевский. – Изд. 2-е, доп. – М. : Политиздат, 1974. – 447.

ДОДАТОК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет
Інститут заочного та дистанційного навчання

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Загальна психологія»

на тему:

«Природа людської свідомості»

Виконав: студент 1-го курсу ІЗДН

Іванов К.С.

Спеціальність 7.040100 «Психологія»

Група № 2

КИЇВ 2009

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Методичні рекомендації для самостійної роботи.....	4
Методичні рекомендації до виконання та оформлення контрольної роботи.....	31
Список літератури	33
Додаток.....	35

Навчальне видання

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Методичні рекомендації
для організації самостійної роботи
студентів Інституту заочного та дистанційного навчання
спеціальності 7.040100 «Психологія»

Укладач НАЗАРУК Оксана Миколаївна

В авторській редакції

Технічний редактор *А.І. Лавринович*
Комп'ютерна верстка *В.В. Мішкур*

Підп. до друку 03.02.09. Формат 60x84/16. Папір офс.
Офс. друк. Ум. друк. арк. 2,09. Обл.-вид. арк. 2,25.
Тираж 100 пр. Замовлення № 27-1. Вид. № 19/III.

Видавництво Національного авіаційного університету «НАУ-друк»
03680, Київ-58, проспект Комарова, 1.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 977 від 05.07.2002